

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

De Regvlaribvs Et Transeuntibus ad religionem. Titvlvs XIV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

Statuimus præterea, quod idem indultum obtentum ab iis, qui tempore impetrationis totaliter veteres percipiebant decimas, ut ultra medietatem decimarum novalium nullatenus extendatur: quia non est verisimile, si tunc de plena & integra perceptione veterum fuisset expressum, quod Apostolica sedes pariter & similiter novalium decimas, in tam grave parocchialium ecclesiarum dispendium, indulsisset, quod queratione talis indulti sive impetratiam, sive impetrandi deinceps, non possit in novalibus (quæ amodò fieri) vindicari & acquiri vel percipi, plus quam medietas decimarum ipsorum novalium: etiam si amplius in veteribus habebatur, cum non sit dicendum asperum, sed pium potius & benignum, si super decimis futurorum novalium contra parocchialium ecclesiarum gravamen (quod ex distinctione a indulti huiusmodi possit accedere) taliter obviatur. Religiosos tamen Cistericis & Cartusiensibus ordinum statuto & declaratione huiusmodi (quantum ad hos duos articulos, videlicet de medietate decimarum novalium) comprehendi nolumus, vel constringi.

Privilegiati super decimis recipiendis, ecclesiis parocchialibus grati assignare debent portionem pro debitis oneribus supportandis. h. d. Dominicus.

Ubi autem per huiusmodi concessionem decimarum parocchiales ecclesias adeo gravari contingit, quod earum rectores de ipsarum redibus congruè sustentari, & commoda jura Episcopalia exhibere non possunt: provideatur per locorum ordinarios, & ordinetur taliter, quod eisdem rectoribus tantum de illarum relinquatur provenientibus, quod exinde competentem sustentationem habere possint, & Episcopalia jura solvere valeant, aliaque onera debita supportare.

Decima per laicos ante Lateranense Concilium in feudum receptum à religiosis per eos recognita in feudum, non possunt ipsi religiosis concedi, sine diaconorum consensu. hoc dicit, Dominicus.

Sane quamvis forte à religiosis exemptis & aliis fiant infeudationes de decimis detentis à laicis, & eisdem laici, quod illas ab ipsis religiosis in feudum teneant, recognoscant, non tamen licet religiosis eisdem post talem infeudationem, vel recognitionem sic de facto præsumptam huiusmodi decimas de manibus laicorum ipsorum acquirere, vel recipere ab eque diaconorum Episcoporum assensu. Illas autem decimas intelligimus posse taliter à religiosis de manibus laicorum recipi vel acquiri, quæ ante Lateranense Concilium ipsis laicis in feudum perpetuò fuere concessæ.

Diaconis compellunt religiosis exemptos solvere decimas parocchialibus ecclesiis, si non agatur de rebus exemptis. hoc dicit, Dominicus.

Diaconis verò parocchialium ecclesiarum, ad requisitionem rectorum earundem, de ipsis religiosis super decimis, quas habent vel eos habere continget, quæ quidem alias ad ipsas spectaverunt ecclesias (nisi de rebus exemptis agatur) exhibeant iustitiam complementum.

Religiosi etiam exempti de possessionibus acquisitis, & acquirendis ecclesiis parocchialibus solvere debent decimas, si privilegiati non sunt. h. d. Dominicus.

Cæterum iidem religiosi, tam exempti, quam non exempti de terris & possessionibus acquisitis hæcenus & amodò acquirendis decimas integrè solvant illis ecclesiis, quibus eadem possessiones & terra prius fuerant decimales, nisi super hoc speciali jure vel privilegio sint muniti.

Ex donatione laicorum habentes decimas antiquas, novalis supervenientes, in eodem loco non percipiunt. h. d. Dominicus.

a alt. Distinctione. b Ad hæc vide l. in condemnatione l. inter eos. ff. de regul. jur. tom. c Hoc est Concilium Lateranense sub Alex. III. cap. 9.

Nec pro eo, quod forte in aliquibus parocchis onerosiores decimas, seu partem illarum acquirunt de manibus laicorum, possunt pro eadem vel simili portione de novo postmodum fiant novalis) in eisdem percipi, vel percipere novalium decimas eorundem, nisi alia rationabilis, per quam hoc facere valeant, causa subsit.

DE REGULARIBVS ET TRANSCURRENTIBVS ad religionem.

TITVLVS XIV. CAP. I.

Si minor xv. ann. ingreditur religionem, in xv. annos habitus nisi in ipso xv. anno professionem fecerit, vel habitum professorem receperit, vel expresse ratam habuerit professionem prius a se factam. Si autem per xv. annos habitum, aliam est distinctio, intelligitur professus, nisi tanta sit indistinctio, quod viventes cum eis simili habitu induantur. Si major xv. ann. ingreditur, si portat habitum per annum, quantumcumque sit distinctus, intelligitur professus. Ioan. And.

Innocentius quartus.

Is b, qui monasterium ante xv. annos, et Monachus efficiatur, ingreditur, nisi eo completo professionem faciat in sequenti, vel habitum religionis suscipiat, qui dari profertibus consuevit, seu professionem à se prius factam ratam expresse habeat, libere potest infra e sequentem annum ad seculum tempore. Quod si per totum sequentem annum in monasterio permanserit, ubi professorum & noviciorum sunt habitus indistincti, professionem per hoc fecisse, vel si quom prius fecerat, ratam habuisse videtur: nisi tanta indistinctio ibi habitus habeatur, quod & professi & novicii, ac etiam alii communem vitam cum eis ducentes simili penitus habitu induantur. Qui vero post quatuordecim annos habitum religionis assumpsit, si per annum illum gestaverit, ex tunc religionem assumpsit præsumitur veraciter esse professus, ubi professi à noviciis dissimilitudine habitus minime distinguuntur, etiam si alii degentes cum eis similibus vestibus cohabitent: quoniam cum iam hæc ad discretionis annos pervenerit, quid agat agnoscat: & ideo discretio discretionis tempore ordinem (postquam hunc ad idem baverit spacio) intelligitur sumite approbare. Si autem in illo, qui ante discretionis annos habitum induit regularem: cum eorum, quæ tunc aguntur, non habeat intellectum.

Hæc declarat qui sunt habitus distincti. h. d. Distinctos d quoque seu dissimiles intelligunt esse habitus, sive noviciis, sive professis dissimiles vestes tenentur: sive benedicantur, cum profertibus concordantur, sive etiam aliquid aliud fiat, per quod noviciorum & professorum habitu discernatur.

CAP. II.

Tradicatores & minores intra annum probationis quinquem ad sui ordinis professionem recipere non possunt: quid si fuerint prius alligati, non est eorum ordinis, & ipsi a receptione professionis aliorum sunt suspensi, & presentis panis, quæ pro gravibus casibus eis consuevit infligi. Ioan. And.

a De materia huius tituli. vide que novissime sancitæ sunt Tridentinæ session. 25. tituli. de regul. & monialibus. b Vid. Concil. Tridentinæ session. 25. tituli. de regul. & monialibus. cap. 11. ubi de tempore professionis aliud quam hic statuitur. c In casibus, quibus constantè legitur ita, infra ipsam sequentem annum, &c. d De materia huius. s. vide Clem. eos. qui. tit. de regul. & in loci Zabotellato, Luvolato & alios.

Alex.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Alexander IV. Fratrum predicatorum & minorum.

Non solum a: & infra. Licet zelum animarum habentes eas lucrari Domino sollicitè cupiatis, quia eam decet & expedit, ut conscientia puritati non desit iudicium rationis, ne unde spiritalis profectus quaeratur, salutis dispendium sublequatur: vobis de fratrum nostrorum consilio in virtute obedientiae, & sub poena excommunicationis auctoritate praesentium districtius inhibemus, ne ante annum probationis elapsum (qui est maxime in subsidium fragilitatis humanae regulariter infirmitas) quenquam ad professionem vestri ordinis, seu renunciationem in seculo faciendam recipere, nec institutum intra huiusmodi annum aliquatenus impedire, quò minus intra ipsum ad aliam religionem, quam maluerit, transeat: vel (nisi major tamen quatuordecim annis existens, professus sit tacite, vel expresse: aut evidenter constet illum vitam voluisse mutare: quod tamen non praesumitur, nisi clara probatione, vel competentibus iudiciis ostendatur) omninò ad seculum redeat, sicut de sua voluntate processerit, praesumatis. Quòd si forte contra hanc nostram prohibitionem, quenquam recipere praesumpseritis, decernimus eum (qui taliter receptus fuerit) nullatenus vestro esse ordini aligatum, vosque à receptione quorumlibet ad professionem eiusdem ordinis fore ipso facto suspensos, & insuper poenae subiacendos, quae fratribus ipsius ordinis pro culpis insigni gravioribus confuevit.

CAP. III.

Decretalis, non solum extenditur ad omnes mendicantes: in alio vero professo expressè religioni, cui sit: tacita autem generaliter obligat intra annum. h. d. secundum Zen.

Bonifacius VIII.

Constitutionem b Innocentianam, quae prohibet convertorum professionem recipi ante annum probationis elapsam, pie memoriae Alexand. Papa IV. praedecessor noster ad fratrum predicatorum & minorum ordines duntaxat declaravit extendi. Unde nos pariformi similitudine rationis inducti, declarationem eandem ad aliorum mendicantium ordines prorogamus. In aliis autem religionis professio expresse vel tacite fieri potest licite intra annum. Sed expresse emissa (etiam seculari habitu non mutato) illi religioni e praecise obligat, quam profitens est professus. Tacite vero facta intra probationis annum per susceptionem habitus (qui profitentibus tantum datur) non illi specialiter, cuius habitus est susceptus, sed generaliter religioni alicui recipientem obligat, si etatis apte sit: si sciens & voluntarius ac triduo perseveret.

CAP. IV.

Beneficium ingredientem religionem intra annum probationis exceptu casibus hic expressè non est alteri conferendum: interim tamen debet per alium beneficium deserviri, assignata eidem substitutione congrua portione, unde vivere possit. h. d. Ioan. de Fan.

Idem Parisiensis capitulo.

Beneficium a illius, qui religionem ingreditur, non est intra probationis annum alicui conferendum: nisi ad id ipsius accedat assensus, aut constet, quòd vitam voluerit absolute mutare, vel professionem expressam fecerit, seu scienter habitum receperit professorum. Sed interim eidem beneficio per alium deserviri debet, assignata sibi congrua de ipsius proventibus portione.

a Vid. omnino quod sancit novissimi Concil. Trident. circa professionem emittendam, sess. 23. tit. de regul. & monialibus, ca. 15. b Hic quoque tenendum quod sancit Concil. Trident. sess. 23. de regul. & monialibus, cap. 15. c Vid. l. precibus. Cod. de impu. & ali. substit. d Vid. Concil. Trident. sess. 23. de reform. cap. 1. e al. Consensus.

CAP. V.

Secundum votum solenne religionis, derogat priori simplici. h. d. Ioan. de Fan.

Idem.

Qui a post votum à se de certa religione intranda emissum, religionem aliam etiam laxiorem ingreditur & proficitur in ipsa, potest (voto non obstante priori, cui tanquam simplici, per secundum solenne nocetur derogatum) manere licite in eadem. Pro voto tamen non completo, erit eidem poenitentia imponenda.

CAP. VI.

Vacante monasterio conventus novum recipit Monachum, si communitate ad Abbatem, & eos spectat: si ad Abbatem solum, sicut h. d. Dominicus.

Idem.

Sed solum Abbatem pertinet creatio Monachorum: deo defuncto nequit novus Monachus à conventu creari. Alias poterit, si eorum creatio spectat in summa ad utrumque.

DE VOTO ET VOTI REDEMPTIONE.

TITVLVS XV.

CAP. I.

Votum solenne quum per susceptionem sacri ordinis, vel per professionem factam alicui de religionibus per sedem Apostolicam approbatur, dirimit matrimonium, post contractum: alias solum impedit, & non dirimit. h. d. secundum Zen.

Bonifacius VIII. Britren. Episcopo.

Vod b votum debeat dici solenne, ac ad dirimendum matrimonium efficax, nos consulere voluisti. Nos igitur attendentes, quòd voti solennitas ex sola constitutione ecclesiae inventa: matrimonii verò vinculum ab ipso ecclesiae capite rerum omnium conditore, ipsum in paradiso, & in statu innocentiae instituentem, unionem & indissolubilitatem accepit: Praesentis declarandum duximus oraculo sanctionis, illud solum votum debere dici solenne, quantum ad post contractum matrimonium dirimendum, quòd solennizatum fuerit, per susceptionem sacri ordinis. Aut per professionem expressam vel tacitam factam alicui, de religionibus per sedem Apostolicam approbatis. Reliqua verò vota, etsi quandoque matrimonium impediant contrahendum, & quanto manifestius sunt emissa, tanto propter plurimum scandalum, & exemplum durior poenitentia transgressoribus debeat: non tamen rescindere possunt matrimonia post contracta.

DE STATV REGVLARIVM.

TITVLVS XVI.

CAP. I.

Moniales tacite vel expresse professa, clausuras monasterii extrahi non possunt, nec alii ad illas intrare: nisi causa legitima & superiorem licentia interveniat. h. d.

Bonifacius VIII.

Periculoso & detestabili quarundam monialium statui (quae honestatis laxatis habent, & monachali molestia sexusque verecundia impudenter abjectis, extra sua monasteria, nonnunquam

a Vid. b. Thom. 2. 2. q. 88. art. 3. & q. 119. art. 4. & 5. b Vid. b. Thom. & ibidem Cajetanum 2. 2. q. 88. art. 7. c Innuit, quòd moniales corrumpuntur: & an talibus ac illis, qui publice volunt, sit dandum corpus Christi? gl. 1. de sctis. 27. qu. 1. vid. doc. in 4. si quando dicatur rapere. C. de Episc. & cler. Fine.

FFFF 5